

САДРЖАЈ

УВОД

Појам Увода у право

Страна

1. Науке које се изучавају на правним факултетима — — — — —	1
2. Предмет Увода у право — — — — —	3
3. Однос између Увода у право и осталих правних наука — — — — —	7
4. Потреба за теоријским знањем које даје Увод у право — — — — —	8
5. Метод Увода у право — — — — —	10
6. Подела Увода у право — — — — —	13
7. Књижевност из области Увода у право — — — — —	14

ДЕО I

ПРАВО И ДРЖАВА

Одељак I

ОПШТА ЗНАЊА О ПРАВУ И ДРЖАВИ

Глава I

ПОЈАМ ПРАВА И ДРЖАВЕ

Одсек I

Претходан појам права и државе

1. Друштвене норме — — — — —	19
2. Однос норме и стварности — — — — —	20
3. Појам санкције — — — — —	21
4. Врсте друштвених норми — — — — —	23
5. Врсте друштвених норми у ужем смислу — — — — —	24
а. Норме које примењује неорганизовано друштво — — — — —	26
1 ^о Обичај — — — — —	26
2 ^о Морал — — — — —	27
б. Норме које примењују друштвене организације — — — — —	29
в. Право (претходан појам) — — — — —	30
6. Претходан појам државе — — — — —	32
7. Државна власт — — — — —	33
8. Државна сувереност — — — — —	34
а. Појам државне суверености — — — — —	34
б. Државна, народна и национална сувереност — — — — —	37
в. Престанак суверености и признање држава — — — — —	38
9. Просторност (територијалност) државне власти — — — — —	39
10. Држављанство — — — — —	41

1. Право и држава као друштвене појаве — — — — —	43
2. Главна гледишта на однос друштва, с једне, и права и државе, с друге стране — — — — —	44
3. Друштвени сукоби — — — — —	45
4. Класна борба — — — — —	46
5. Нужност постојања јединственог друштва — — — — —	47
6. Средство за одржавање јединства класног друштва — класна принуда	49
7. Класна суштина права и државе — — — — —	51
8. Друштвена функција права и државе — — — — —	53
9. Појам права и државе — — — — —	57
10. Право и држава као израз воље владајуће класе — — — — —	58
11. Однос права и државе и главних друштвених појава — — — — —	61
а. Однос према начину производње — — — — —	61
б. Однос према друштвеним класама — — — — —	63
в. Однос према нацији — — — — —	66
г. Однос према друштвеним групама и организацијама — — — — —	69
д. Однос према идеологији — — — — —	71
12. Човек, друштво и право и држава — — — — —	73
13. Развој права и државе — — — — —	74
14. Две врсте промена у праву и држави — — — — —	75
15. Економска и политичка револуција — — — — —	77
16. Два схватања политичке револуције (улога насиља) — — — — —	80
17. Реформа, државни удар, пуч — — — — —	82
18. Класни типови државе и права — — — — —	84
19. Одумирање права и државе — — — — —	85

Одсек III

Главна гледишта о праву и држави

1. Опште о разним гледиштима о праву и држави — — — — —	89
2. Античка гледишта о праву и држави — — — — —	89
3. Феудална, религијска гледишта о праву и држави — — — — —	92
4. Природноправна теорија — — — — —	93
5. Историјска правна школа — — — — —	95
6. Социолошке теорије о праву и држави — — — — —	96
7. Догматичко-нормативистичке теорије о праву и држави — — — — —	101

Глава II

ОДНОС ПРАВА И ДРЖАВЕ

1. Двострука веза права и државе — — — — —	106
2. Улога државе у стварању и примени права — — — — —	107
а. Примена правних санкција од стране државе — — — — —	107
б. Примена диспозиција правних норми од стране државе — — — — —	108
в. Учешће државе у стварању права — — — — —	110
3. Улога права у организовању и функционисању државе — — — — —	113
а. Правна организација државе — — — — —	113
б. Хијерархија у праву и држави — — — — —	114
в. Државна делатност као примена права — — — — —	115

ПРАВНА ОРГАНИЗАЦИЈА ДРЖАВЕ

Одсек I

Опште о државној организацији

Страна

1. Државна организација и државни апарат	— — — — —	117
2. Државни орган и државно службено лице	— — — — —	118
3. Положај службеног лица према држави	— — — — —	119
4. Врсте службених лица (службеници и несљужбеници)	— — — — —	122
5. Однос државне организације и класа	— — — — —	122
6. Врсте државних органа	— — — — —	124
а. Оружани и грађански (цивилни) органи	— — — — —	124
б. Демократски и бирократски органи	— — — — —	126
в. Одлучујући и извршни органи	— — — — —	127
г. Политички и стручни органи	— — — — —	129
д. Инокосни и зборни органи	— — — — —	131
7. Појам и врсте државних облика	— — — — —	132

Одсек II

Облици владавине

1. Појам државног поглавара	— — — — —	135
2. Монархија	— — — — —	136
а. Појам монархије	— — — — —	136
б. Врсте монархије	— — — — —	138
3. Република	— — — — —	140
а. Појам републике	— — — — —	140
б. Врсте република	— — — — —	141

Одсек III

Облици политичког режима

1. Појам облика политичког режима	— — — — —	142
2. Демократија	— — — — —	143
а. Појам демократије	— — — — —	143
б. Елементи демократије	— — — — —	143
в. Формална демократија	— — — — —	144
1 ^о Појам формалне демократије	— — — — —	144
2 ^о Демократска права у циљу стварања воље народа	— — — — —	145
3 ^о Демократска права у циљу остварења воље народа	— — — — —	147
аа. Непосредна демократија	— — — — —	147
бб. Представничка демократија	— — — — —	149
г. Стварна демократија	— — — — —	154
д. Економска и политичка демократија	— — — — —	156
е. Буржоаска демократија	— — — — —	159
е. Социјалистичка демократија	— — — — —	163
3. Аутократија	— — — — —	169

Одсек IV

Облици државног уређења

1. Појам облика државног уређења	— — — — —	171
2. Сложена држава	— — — — —	173
а. Конфедерација	— — — — —	173
б. Федерација	— — — — —	174

3. Проста држава	— — — — —	178
а. Појам централизације и децентрализације	— — — — —	178
б. Бирокупатска и демократска децентрализација (самоуправа)	— — — — —	180
в. Самоуправљање	— — — — —	180

Одсек V

Облици државне власти

1. Појам облика државне власти	— — — — —	183
2. Законодавство, управа и судство	— — — — —	183
3. Два облика државне власти	— — — — —	186
а. Подела власти	— — — — —	188
б. Јединство власти	— — — — —	190
в. Три конкретна облика државне власти	— — — — —	192
1 ^о Председнички систем	— — — — —	193
2 ^о Парламентарни систем	— — — — —	193
3 ^о Конвентски (скупштински) систем	— — — — —	196

Одељак II

ПРАВНИ ПОРЕДАК

Увод: Појам правног поретка	— — — — —	195
-----------------------------	-----------	-----

Пододељак I

САСТАВ ПРАВНОГ ПОРЕТКА

Глава I

ПРАВНА НОРМА

1. Појам правне норме	— — — — —	201
2. Врста правних норми	— — — — —	202
а. Условне и безусловне норме	— — — — —	202
б. Опште и појединачне норме	— — — — —	202
3. Елементи правне норме	— — — — —	203
а. Претпоставка диспозитије	— — — — —	205
б. Диспозитија	— — — — —	205
1 ^о Појам диспозитије	— — — — —	205
2 ^о Одређеност диспозитије	— — — — —	207
3 ^о Диспозитије с неодређеним појмовима	— — — — —	208
4 ^о Алтернативне диспозитије	— — — — —	211
5 ^о Диспозитије које дају дискрециону власт	— — — — —	211
6 ^о Диспозитивне диспозитије	— — — — —	213
в. Претпоставка санкције — прекршај (деликт)	— — — — —	215
г. Санкција	— — — — —	216
1 ^о Појам санкције	— — — — —	216
2 ^о Врсте санкција	— — — — —	218
4. Повезивање правних норми у правни поредак	— — — — —	219

Глава II

ПРАВНИ АКТ

Одсек I

Општи појам правног акта

1. Појам правног акта	— — — — —	221
2. Однос између психичког акта и његовог спољног израза	— — — — —	222
3. Доношење правног акта	— — — — —	224
4. Облик (форма) правног акта	— — — — —	225

5. Садржина (материја) правног акта — — — — —	226
6. Формалан и материјалан појам правног акта — — — — —	228

Одсек II

Општи правни акт (извор права)

1. Две врсте извора права — — — — —	229
а. Материјалан извор права — — — — —	229
б. Формалан извор права — — — — —	230
1 ^о Појам формалног извора права — — — — —	230
2 ^о Врсте формалних правних извора и њихова хијерархија — — — — —	231
аа) Закон — — — — —	234
1 ^о Уопште — — — — —	242
2 ^о Кодификација — — — — —	244
3 ^о Формални закон — — — — —	245
бб) Државни општи правни акт нижи од закона — — — — —	247
вв) Акти друштвених организација — самоуправно право — — — — —	248
гг) Уговори — — — — —	249
дд) Обичај — — — — —	251
бб) Судска пресуда као извор права (судски прецедент) — — — — —	252
ее) Судска пракса и пракса других органа — — — — —	254
жж) Правна наука — — — — —	254
2. Правна празнина и слободно стварање права — — — — —	254

Одсек III

Појединачан правни акт

1. Појам појединачног правног акта — — — — —	259
2. Врсте појединачних правних аката — — — — —	260
а. Потпун појединачан правни акт — — — — —	261
б. Непотпун појединачан правни акт — — — — —	262
1 ^о Појединачни правни акт који одређује диспозицију — — — — —	262
аа) Управни акт — — — — —	263
бб) Правни посао — — — — —	265
2 ^о Судски акт — — — — —	266

Глава III

ПРАВНИ ОДНОС *нису*

1. Појам правног односа — — — — —	269
2. Елементи правног односа — — — — —	270
а. Правно овлашћење — — — — —	270
1 ^о Уопште — — — — —	270
2 ^о Врсте овлашћења — — — — —	271
аа) Субјективно право — — — — —	271
бб) Надлежност — — — — —	272
3 ^о Право на тужбу — — — — —	273
4 ^о Злоупотреба овлашћења — — — — —	273
аа) Злоупотреба субјективног права — — — — —	273
бб) Злоупотреба надлежности — — — — —	275
б. Правна обавеза (дужност) — — — — —	276
3. Правно стање (ситуација, стауте) — — — — —	276
4. Настанак, мењање и престанак правних односа — — — — —	277
5. Правна чињеница — — — — —	278
6. Застарелост и одржај — — — — —	279
7. Објект права (ствар) — — — — —	280

Глава IV

СУБЈЕКТ ПРАВА

Страна

1. Појам правног субјекта	— — — — —	282
2. Врсте правних субјеката	— — — — —	283
а. Физичко лице	— — — — —	283
1 ^о Способност физичког лица за свесне радње које изазивају правне последице	— — — — —	283
2 ^о Правна свест	— — — — —	285
3 ^о Непознавање правне норме	— — — — —	285
б. Правно лице	— — — — —	286
3. Заступник	— — — — —	290
4. Људске радње у односу на право	— — — — —	290
5. Облик (форма) материјалног акта	— — — — —	291

Глава V

ЗАКОНИТОСТ

1. Појам законитости	— — — — —	293
2. Правна снага	— — — — —	297
3. Правно средство	— — — — —	297
4. Санкције због незаконитости	— — — — —	298
5. Правноснажност	— — — — —	300
6. Извршност	— — — — —	301

Полодељак II

ОСТВАРИВАЊЕ ПРАВА

Глава I

ПРИМЕНА ПРАВА

1. Појам примене права	— — — — —	303
2. Радње из којих се састоји примена права	— — — — —	305
3. Процес примене правне норме	— — — — —	305
4. Докази	— — — — —	307
5. Претпоставке	— — — — —	308
6. Важење правних норми у простору	— — — — —	309
7. Важење правних норми у времену	— — — — —	310
а. Уопште	— — — — —	313
б. Повратна снага правних норми	— — — — —	313
8. Позитивно право	— — — — —	315

Глава II

ТУМАЧЕЊЕ ПРАВА

1. Појам тумачења уопште	— — — — —	317
2. Појам тумачења права	— — — — —	319
3. Тумачење права и правна празнина	— — — — —	322
4. Значај тумачења права	— — — — —	322
5. Предмет тумачења права	— — — — —	323
6. Врсте тумача права	— — — — —	325
а. Тумачење државних органа	— — — — —	327
б. Тумачење недржавних субјеката	— — — — —	328
в. Научно тумачење	— — — — —	328
7. Поступак тумачења	— — — — —	330

8. Средства тумачења	— — — — —	330
9. Језичко значење правне норме	— — — — —	332
а. Појам и врсте језичког значења	— — — — —	332
б. Нејасно значење	— — — — —	332
1 ^о Бесмисленост норме	— — — — —	333
2 ^о Неодређеност норме	— — — — —	333
аа) Језик као узрок неодређености норме	— — — — —	334
бб) Неодређеност појмова	— — — — —	334
в. Језичко тумачење	— — — — —	336
10. Право значење правне норме	— — — — —	340
а. Претходан појам правог значења	— — — — —	340
б. Разна схватања правог значења	— — — — —	341
1 ^о Везано и слободно тумачење	— — — — —	341
2 ^о Субјективно тумачење	— — — — —	344
3 ^о Објективно тумачење	— — — — —	348
4 ^о Статичко тумачење	— — — — —	352
5 ^о Еволуционистичко тумачење	— — — — —	353
в. Појам правог значења	— — — — —	356
г. Средства утврђивања правог значења	— — — — —	357
1 ^о Логичко тумачење	— — — — —	357
2 ^о Систематско тумачење	— — — — —	361
3 ^о Историјско тумачење	— — — — —	365
4 ^о Циљно (телеолошко) тумачење	— — — — —	367
11. Аналогија	— — — — —	372
12. Argumentum a contrario (разлог супротности)	— — — — —	376
13. Уско тумачење (exceptiones non sunt extendendae)	— — — — —	384
14. Попуњавање правних празнина општим начелима	— — — — —	386
15. Упоредивање језичког и правог значења	— — — — —	387
а. Исправљање норми с јасним значењем у случају омашке	— — — — —	388
б. Исправљање норме у случају правне празнине	— — — — —	389
в. Исправљање бесмислених норми	— — — — —	390
г. Исправљање неодређених норми	— — — — —	391

Глава III

СИСТЕМ ПРАВА *NAJENIT*

1. Појам система права	— — — — — →	394
2. Елементи правног система	— — — — —	396
3. Правне области	— — — — —	398
а. Међународно и унутрашње право	— — — — —	398
б. Јавно и приватно право	— — — — —	400
в. Материјално и формално право	— — — — —	402
4. Гране права	— — — — —	402
5. Главни правни системи	— — — — —	403

ДЕО II

ПРАВНИ СИСТЕМ СФР ЈУГОСЛАВИЈЕ

Глава I

РАЗВОЈ ПРАВНОГ СИСТЕМА

1. Социјалистичка револуција и настанак новог права	— — — — —	407
2. Однос према старом правном поретку	— — — — —	408
3. Изградња новог правног поретка	— — — — —	409

ГЛАВНА ОБЕЛЕЖЈА ПРАВА

Страна

1. Специфичност југословенског социјалистичког права	—	—	—	—	414
а. Активна демократија	—	—	—	—	415
б. Друштвено самоуправљање	—	—	—	—	421
в. Друштвена својина	—	—	—	—	427
г. Нова права човека	—	—	—	—	430
2. Главне гране југословенског правног система	—	—	—	—	433

Глава III

ГЛАВНЕ ГРАНЕ ПРАВА

[illegible]